

[Wilhelm]

pålægges, de påtvinges, at deltage i en tvangsopsparing med henblik på, at man kan sikre en øget kapitaldannelse i samfundet, men der er ikke så meget som tale om bestemmelse vedrørende fyringer og ansættelser, vetoret over for kapitaloverførsler og fondsbevægelser og alle de andre ting, for slet ikke at tale om, hvad virksomheden skal producere osv. osv. Her er der tale om en hel bevidst udnyttelse af en falsk betegnelse: »økonomisk demokrati« – det lød så godt. Det har intet med sagen at gøre.

Må jeg til gengæld spørge hr. Kaj Poulsen: hvad er egentlig logikken i, at lønarbejderne for at få nogen indflydelse på deres situation og deres arbejdsvilkår skulle til at betale? De har betalt med deres arbejdskraft. De har oprettet alle de virksomheder, der er her i landet; de ville ikke stå der uden lønarbejdernes arbejdskraft, det troede jeg socialdemokrater i det mindste vidste. De har betalt med deres helbred, de har betalt med alt, hvad de har, simpelt hen, de har solgt deres arbejdskraft og har oprettet de virksomheder. Hvad er grunden til, at socialdemokratiet ønsker, at de, hvis de også skal have lidt indflydelse på dem, skal betale én gang til ved at lave tvangsopsparing af deres lønninger eller indirekte tvangsopsparinger i den form, jeg har foregrebet – til arbejdsministeren kan jeg sige, at det sagde jeg allerede i mit første indlæg – den indirekte form for tvangsopsparing, der ligger i, at man tager pengene på den måde, som Thorkil Kristensen tidligere har redegjort for også i sidste instans kun kan blive en reduktion af lønningerne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. [af Grethe Fenger Møller (KF) m. fl.].
(Lovforslag nr. L 184. Fremsat 13/2 79).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Auken):

Ja, så er spændingen endelig udløst, nu ved vi, hvordan de konservative vil spare på de arbejdsløses bekostning. Der er her tale om, om ikke et felttog, så dog et forsøg på at reducere og forringe arbejdsløshedsforsikringsordningen. Det sker ligesom med bortvendt ansigt fra de konservatives side – man kan håbe på, at det er af skam, man vender ansigtet bort. Men der er alligevel ikke noget at tage fejl af med hensyn til hensigten. Reguleringen af arbejdsløshedsdagpengene skal forringes, de langtidsarbejdsløses dagpenge skal forringes osv.

Forslaget er ikke særlig godt rent teknisk, hvad jeg også skal gøre nogle enkelte bemærkninger om, men regeringen har egentlig ikke noget særligt ønske om at rette op på de tekniske skævheder i forslaget, fordi vi ikke er enig i hensigten. Det er klart, at vi selvfølgelig vil give den tekniske bistand, der er nødvendig.

Regeringen erkender, at der er et behov for at komme utilsigtet anvendelse af vores arbejdsløshedsforsikring til livs, og derfor har folketinget da også fået forelagt et forslag fra regeringens side, der tager sigte på at fjerne en række af de muligheder, der findes for utilsigtet anvendelse af vores arbejdsløshedsforsikring, samtidig med at der gennemføres ting, som er rimelige og nødvendige i retning af forbedringer af de lediges vilkår.

Jeg skal om de enkelte forslag gøre nogle ganske få bemærkninger. Vi bebrejder ikke det konservative folkeparti, at man rejser mange forskellige spørgsmål i forslaget. Det er nødvendigt, hvis man skal diskutere disse spørgsmål, at komme ind på mange forskellige problemer, og det ligger da også i opbygningen af regeringens forslag.

Vedrørende det første punkt, altså spørgsmålet om statsanerkendelse af arbejdslø-

[Arbejdsministeren]

hedskasser, kan jeg henvide til regeringens forslag.

Vedrørende andet punkt kan jeg sige, at vedtagelsen af det har ingen som helst praktisk betydning. Det, der er det afgørende for udmåling af arbejdsløshedsdagpengene, er for nærværende, at man kan få udbetalt arbejdsløshedsunderstøttelse efter en timesats for indtil 40 timer om ugen. Det har derfor overhovedet ingen praktisk betydning, om man reducerer antallet fra 6 til 5 dage. Man opnår ikke det, man gerne vil med forslaget. Der er selvfølgelig ingen, der kan få arbejdsløshedsunderstøttelse for mere end 40 timers samlet arbejde og ledighed inden for en uge, som loven i dag er formuleret. Det er en ofte fremført misforståelse, som de konservative altså her også gør sig skyldig i. Ikke desto mindre er det altså en misforståelse, og derfor er forslaget uden praktisk betydning.

Ifølge punkt 3 ønsker man fra konservativ side i stedet for 2 årlige reguleringer kun én årlig regulering. Så bliver efterslæbsproblemet for de ledige selvfølgelig det større.

Punkt 4 og punkt 5 indeholder de afgørende forringelser af arbejdsløshedsforsikringen, idet der i punkt 4 foreslås en total afbrydelse af den automatiske sammenhæng mellem arbejdsløshedsdagpengenes maksimum og lønudviklingen. Man taler end ikke om en pristalsregulering af arbejdsløshedsdagpengenes maksimum. Det kan i den forbindelse i øvrigt undre, at man kun mener, det er de arbejdsløses dagpenge, der skal forringes, og ikke også sygedagpenge, ulykkesdagpenge, barseldagpenge. Det må vel være meningen, at fru Grethe Fenger Møller og hendes partifæller også ønsker, at de fødende og de syge og de ulykkesramte – og ikke bare de arbejdsløse – skal have forringet deres forhold.

Der er en uklarhed i selve forslaget, da man har foreslået § 47 bevaret, idet det kan skabe usikkerhed med hensyn til, om det, man ønsker, er, at der fortsat skal ske en regulering i henhold til lønudviklingen, eller om man vil have en helt fri regulering i folketinget.

Punkt 5 er meget uklart formuleret. Man kan ikke se, hvad forslagets konkrete virkninger vil være. Derimod kan man godt se, hvad meningen er, nemlig at når folk har gået tilstrækkelig lang tid arbejdsløse, så skal deres forhold forringes.

Jeg tror, fru Grethe Fenger Møller skulle prøve at tale med mennesker, der er langtidsarbejdsløse, og høre, hvordan deres indkomster reguleres i perioden, for jeg tror, det er en almindelig misforståelse i befolkningen og desværre også i folketinget – især i det konservative folkeparti – at de arbejdsløse får deres indtægter reguleret løbende i perioden. Kendsgerningen er den, at det gør de, men kun for så vidt angår det antal dyrtidsportioner, der udløses i perioden. De arbejdsløses indtægtsgrundlag bliver overhovedet ikke reguleret i forhold til lønudviklingen. Nu kommer man fra de konservative og siger: I skal ikke have den regulering forbedret, men til gengæld skal jeres dagpengesats på det forringede indtægtsgrundlag skæres ned. Man kan sige, at det er fordelingspolitik med et »klart socialt sigte«. Den måske dårligst stillede gruppe på arbejdsmarkedet skal have sine forhold forringet som følge af dette forslag.

Vi er selvfølgelig villige til i et udvalgsarbejde at diskutere et hvilket som helst forslag, men forslag, der betyder klare forringelser for de svageste grupper på arbejdsmarkedet ønsker regeringen ikke at medvirke til.

Kaj Poulsen (S):

Socialdemokratiet kan fuldstændig tilslutte sig arbejdsministerens afvisning af de enkelte punkter i dette forslag.

Det skulle ikke være nødvendigt for mig at kommentere forslagets nr. 1, idet jeg omtalte det i forrige uge, da vi behandlede regeringens forslag om akkurat det samme punkt. Det er vores opfattelse, at såfremt a-kasserne skal yde den service, som medlemmerne har krav på og behov for, må minimumskravet være 5.000 medlemmer.

Jeg synes ligesom arbejdsministeren, at dette forslag fortæller noget om, hvad det konservative folkeparti står for. Man vil skabe dårligere arbejdsløshedsunderstøttelse, og man siger i bemærkningerne til forslaget, at det skal skabe et incitament for, at de arbejdsløse skal kunne gå ud og finde sig et arbejde. Jeg synes, det er så voldsom en udtalelse, at den næsten skrider til himlen.

Det konservative folkeparti har jo tidligere udtalt sig om arbejdsløshedsloven. Jeg tror, det var engang i november måned, at vi i Danmarks Radio i en udsendelse, der hed

[Køj Poulsen]

»7+7«, kunne høre fru Grethe Fenger Møller omtale arbejdsløshedsloven og helt klart forklare den danske befolkning, at besparelser på arbejdsløshedsområdet, det var i hvert fald ikke det konservative folkeparti, her kunne man ikke medvirke. I dag kommer man med et lovforslag, som vil gøre det ringere for de mennesker, der i forvejen har store psykologiske problemer på grund af deres ledighed. Nu skal de også have økonomiske problemer.

Må jeg afslutningsvis sige, at jeg synes, dette forslag er meget voldsomt. Derfor forundres jeg over, at den bevægelse, som kalder sig »bevægelsen mod overgreb på de arbejdsløse«, og som er VS-inspireret, endnu ikke har ladet høre fra sig, at man på den måde fuldstændig har ligget og sovet, når et sådant angreb på de arbejdsløse kommer frem i folketinget.

Vi kan altså ikke medvirke til forslaget. Vi vil direkte modarbejde det.

Nauerby (FP):

De konservative har lært noget af arbejdsministeren, men det er faktisk en dårlig ting, de har lært af arbejdsministeren, nemlig at blande forfærdelig mange vidt forskellige ting sammen i samme lovforslag. Men i det foreliggende lovforslag kan vi gå ind for de fleste af de konservatives punkter, ja, vi kan gå ind for dem alle sammen, og vi hilser forslaget velkommen, ikke mindst på grund af det første punkt, der fratager arbejdsministeren bemyndigelsen til at fratage de små a-kasser retten til at drive a-kasser. De oplysninger, vi har fået under behandlingen af samme emne i arbejdsmarkedsudvalget, siger klart, at der ikke har været nogen problemer med administrationen af hverken dagpengeudbetalingen eller efterlønnen i de mindre arbejdsløsheds-kasser. Vi kan derfor varmt støtte forslaget om fjernelse af denne bemyndigelse. Vi ønsker i øvrigt mange flere af alle de mange bemyndigelser, der er i arbejdslovene, fjernet.

Det er vor opfattelse, at det vil være rigtigt, at folketinget fastsætter dagpengesatsen. Vi har i den sidste tid hørt fra begge regeringspartier, at de skal nok ved indgreb sørge for, at reallønnen ikke stiger. Derfor må det være rigtigt, at folketinget også fastsætter dagpengesatserne.

Nedtrapningen af dagpengene efter et års arbejdsløshed er jeg ikke helt uenig med forslagsstillerne i vil øge incitamentet til måske at finde arbejde.

Johan Philipsen (V):

Vi får forhåbentlig inden så længe et instrument i hænde, så vi kan diskutere disse problemer på et mere sagligt og fast grundlag, end vi har haft hidtil. Jeg tænker derved på, at vi får den nye arbejdsløshedsstatistik, der formodentlig vil give os en række oplysninger, som vi i dette øjeblik savner. Herved kan vi i nogen grad komme bort fra en diskussion, hvor påstand står mod påstand, baseret på enkelttilfælde, uden at vi ved, i hvor stort omfang sådanne tilfælde forekommer i vort land.

Jeg vil gerne på venstres vegne vende mig imod den første del af det konservative forslag. Det er selvfølgelig rigtigt, at de små kasser ikke har større administrationsudgifter end de store, det kan ingen bestride, men det kan ikke være rigtigt at fylde landet med et hav af kasser, når vi indtil videre må regne med en betydelig arbejdsløshed og meget store milliardbeløb, der skal hentes fra de offentlige kasser. En hæderlig kontrolmulighed er efter min mening en af de forudsætninger, som vi må have med, når vi skal diskutere det nye instrument.

Det er da rigtigt, at der kan være diskussion om forholdet imellem løn og understøttelse. Det er lige så rigtigt, at man på mange områder har en understøttelse, der bevæger sig nede omkring en 70 pct. af lønnen. Der er andre områder, hvor forskellen ikke er nær så stor. Og i de tilfælde, hvor man må gå fra et højere betalt arbejde til et lavere betalt arbejde, kommer vi ud for, at understøttelsessatserne bliver højere end mulighederne for indtjening ved ny beskæftigelse. Det rejser selvfølgelig en lang række problemer.

I øvrigt har spørgsmålet tidligere, bl. a. i 1976, været rejst fra venstres side – under en lidt anden synsvinkel, under den synsvinkel, at hvis vi kunne finde et system, hvor taksterne på begge områder ændres nogenlunde samtidig og med samme fart og samme retning, så fik vi et system, der er fri for de skavanker, som det øjeblikkelige system har, hvor det vitterligt er sådan, at tidligere års

[Johan Philipsen]

stærke stigning i lønningerne nu smitter af i form af en stærkere stigning i understøttelsessatserne, end der forhåbentlig sker i de kommende lønfastsættelser. Dette punkt vil jeg gerne have inddraget under udvalgsarbejdet som en mulig løsning af de problemer, det konservative forslag rejser. Jeg går ud fra, det skal diskuteres i udvalget i tilknytning til det forslag, der er fremsat af regeringen.

Therkel Christensen (CD):

Vedrørende lovforslag nr. L 184 vil jeg gerne først sige, at vi fra centrumdemokraternes side tiltror forslagsstillerne de bedste motiver, men samtidig må vi tage afstand fra forslaget. Det er alt for vidtgående på flere områder til, at vi kan medvirke til at fremme det.

Der er efter min vurdering tre hovedsynspunkter i forslaget, hvoraf det første er ønsket om at fjerne arbejdsministerens bemyndigelse til at nægte en arbejdsloshedskasse statsanerkendelse, når der er over 1.000 medlemmer og de almindelige betingelser i øvrigt er opfyldt. Denne del af forslaget vil CD kunne støtte, og hvis det kun havde været et beslutningsforslag på dette område, havde vi kunnet gå helhjertet ind for et sådant forslag.

Derimod vil vi ikke kunne støtte det andet ønske, nemlig om at ophæve den automatiske regulering af dagpengeydelse. Vi finder i øvrigt, at det er uheldigt at diskutere dette, så længe der ikke foreligger en afklaring af det tilsvarende system på selve arbejdsmarkedet.

Det tredje hovedsynspunkt drejer sig om en automatisk nedsættelse af dagpengene til 8/10. Nu regner jeg med, at de konservative også kan dele med 5; jeg ved ikke, hvorfor man vælger 8/10 i stedet for 4/5, men det skyldes måske, at det er nemmere at regne med 10 end med 5. Denne nedsættelse af dagpengene til 8/10 af det maksimale beløb efter 1 års arbejdsloshed kan vi heller ikke være med til. Vi vil gerne være med til at inspirere de arbejdsløse til at gøre en indsats og også til, at de får en økonomisk fordel herved, men vi kan ikke medvirke til at straffe den arbejdsløse, som det ikke er lykkedes for i løbet af et år at skaffe sig et arbejde.

Centrumdemokraterne må derfor afvise det foreliggende forslag.

Ole Henriksen (SF):

De konservative er åbenbart ikke tilfredse med den forløbne tids stramninger over for de arbejdsløse, som den nuværende regering har foretaget, og som den fortsat har planer om; men vil gå videre med også at straffe dem økonomisk og ved at nedsætte den tid, hvori man kan få dagpenge.

Vi kan selvfølgelig ikke støtte et sådant forslag, og vi kan heller ikke støtte den første halvdel af forslaget, som går ud på, at man skal kunne anerkende disse a-kasser med 1.000 medlemmer og derover. Vi mener, at den del af forslaget udmærket kan gå ind under den behandling, der i øjeblikket foregår i udvalget om lovforslag nr. L 150 vedrørende ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsloshedsforsikring m.v., som er i gang med at undersøge disse a-kassers størrelser. Der er jo stillet forslag om at hæve medlemsantallet fra 1.000 til 5.000, og her kunne man efter min mening da stille denne del som et ændringsforslag.

Men hvor stort er egentlig problemet med oprettelse af nye a-kasser? Jeg mener, at stort set hele arbejdsmarkedet er dækket ind med a-kasser i forbindelse med fagbevægelsen. Det er jo begrænset, hvilke nye erhvervsgrupper der dukker op, som kan kræve en a-kasse. Skulle det ske, vil vi da selvfølgelig være tilhængere af, at de kan få a-kasser, hvis ikke medlemmerne kan indplaceres andre steder i systemet, men jeg tror, at i langt de fleste tilfælde vil nye grupper, som kommer til på arbejdsmarkedet, kunne indplaceres i de eksisterende kasser. Jeg tror, det konservative folkepartis hensigt vel nok er, at man for kasser som de selvstændiges, som brugsuddeleres og som højskolelærernes a-kasser ligesom har det andet sigte at rive a-kasserne ud fra fagbevægelsen. Hvis det er den hensigt, der ligger fra de konservatives side, så er det selvfølgelig en begrundelse mere til, at vi ikke kan støtte forslaget.

Jørgen Jensen (DKP):

Det er noget nyt og måske også noget forfriskende, at jeg kan sige, jeg er helt enig med arbejdsministeren i de bemærkninger, han kom med her i dag.

Jeg vil også godt sige til forslagsstillerne, at vi har et andet udgangspunkt. Vi er af den opfattelse, at det er den økonomiske politik,

[Jørgen Jensen]

der føres her i folketinget, og som jo gennem år har haft støtte – ja, også et direkte pres i negativ retning – fra det konservative folkeparti, der har ansvaret for, at vi har mere end 200.000 arbejdsløse, heraf 75.000 unge. Det er i og for sig denne politik, der er årsagen til det. Derfor synes vi, det er forkert at vende det om og påstå, at det skulle være de ledige, der egentlig var årsag til deres egen situation. Det er os, der har ansvaret. Hvis man skulle følge de områder her, lad os så se på punkt 1. Der er vores opfattelse, at det er nødvendigt med en kontrol, og deri ligger en begrundelse for, hvorfor man opretter en arbejdsløshedskasse. Derfor mener vi også, at nogen skal have den bemyndigelse, og vi er ikke utilfreds med, at det er arbejdsministeren, der har ansvar for dette. At vi så måske kunne være uenige med ham i nogle af hans afgørelser, er noget andet, men så må vi angribe dem.

Men om de andre områder vil jeg sige, at det, der skulle ske, var, at man sikrede fuld erstatning til dem, som man af økonomisk-politiske grunde kaster ud i arbejdsløshed. De skal have fuld erstatning, ikke nogen begrænsning. De skal også have social ligestilling med alle andre mennesker i dette samfund. Det har de ikke. De skal også have en situation, hvor man fjernede arbejdsgivernes kyniske mulighed for at sortere arbejdskraften og dermed sikre sig det, man fra arbejdsgiverside mener er den mest effektive arbejdskraft i den nuværende situation. Man skulle også sikre dem en effektiv formidling. De to sidste ting kunne man opnå ved at give fagbevægelsen større pligter og større beføjelser i anvisning af arbejdskraft, og man skulle sikre ret til, at mennesker, der er tvunget ud i ledighed, havde mulighed for at tage kompetencegivende uddannelser. Det er nogle af de områder, hvor vi mener at man skulle sætte ind.

Jeg indledte med at sige, jeg var helt enig med arbejdsministeren – og det er jeg også i hans slutbemærkninger om, at vi under udvalgsarbejdet skal rense lovforslaget for skadevirkning mod de dårligst stillede ledige. Det synes jeg er rigtigt, og det må vi også leve op til, når vi behandler dette forslag og forslag nr. L 150. Derfor vil jeg da også godt sige til hr. Kaj Poulsen, der var forbavset over, at nogle af dem, som angreb forslag nr. L 150, ikke mødte op og protesterede, at jeg

også synes, de skal komme og protestere imod de konservatives forslag. Men der er altså en væsentlig forskel, for det er regeringen, der er kommet med det andet forslag, og det er jo socialdemokratiets stilling, der er afgørende for, om det gennemføres. De negative ting i det andet forslag kunne ikke gennemføres, hvis hr. Kaj Poulsen sagde nej herinde i folketinget. Det er forskellen. Men all right, jeg synes også, at protesterne mod de negative ting fra regeringen ikke skal hindre protester mod de negative ting fra den anden side af salen.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Nu er forskellen, at denne folkebevægelse mod overgreb på de arbejdsløse for frem, før der overhovedet lå et forslag på folketingets bord. Man havde altså intet kendskab til noget som helst. Nu kommer der så et forslag på folketingets bord fra det konservative folkeparti, som er så groft over for de arbejdsløse, at det skrider til himlen. Så ser man dem ikke, og det fortæller noget om hensigten. Det er ikke den hensigt, som hr. Jørgen Jensen gav udtryk for. Hensigten er kun angrebet på socialdemokratiet fra de menneskers side, som er i den bevægelse, og så må jeg afvise, at der overhovedet er negative sider i lovforslag nr. L 150.

(Kort bemærkning).

Jørgen Jensen (DKP):

Der var en mere kendt person end hr. Kaj Poulsen, der satte kikkerten for det blinde øje. Derfor kan man måske ikke se, at der er negative ting i det. Men må jeg ikke sige, at dette med, hvor meget tid der var til at gøre vrøvl over de negative ting, at arbejdsministeren gennem måneder talte om, at man skulle spare 250 mill. kr., og at man prøvede på at finde den rette måde at gøre det på. Det var i den periode, at der kom foruroligende meldinger ud til folk. Jeg skal medgive, at nogle af dem var overdrevne. Men der var meldinger om, at man ville gribe kraftigt ind, og derfor blev bevægelsen skabt.

Bolvig (RV):

Det konservative forslag består af tre hoveddele, som vi dels har sympati for, dels en

[Bolvig]

lille smule forståelse for og dels afsky for. Partiet ønsker bl.a. at fastholde mulighederne for, at en arbejdsløshedskasse må have ned til 1.000 medlemmer. Jeg udtrykte på det radikale venstres vegne ved behandlingen af arbejdsministerens lovforslag nr. L 150 stor sympati for denne mulighed. Vi radikale er altid ængstelige for centralisering og mener, at små enheder skal have de bedst tænkelige udfoldelsesmuligheder. Jeg måtte dog efter debatten erkende, at der er vægtige argumenter for at sætte medlemsgrænsen ved 5.000, og bad om, at arbejdsmarkedsudvalget meget nøje undersøger dette spørgsmål. Vi vil afvente den forventede kulegravning, inden vi tager endelig stilling.

De konservative ønsker at ophæve den automatiske regulering af dagpengeydelse. Ved de to halvårige reguleringer indregnes dels den almindelige dyrtidsstigning – naturligvis – og dels en stedfunden lønglidning. Det er da også helt selvfølgelig, men satsen er baseret på landsgennemsnittet, hvilket kan skabe problemer. Lønglidningen er jo ikke ens rundt om i landet, hvorfor dagpengestigninger i visse områder, f.eks. i egnudviklingsområder, kan blive forholdsvis store og dermed skabe et lønpres. Her er et problem, vi burde undersøge, men jeg er ærligt talt nervøs for at gøre det på konservativt foranledning. Ved gennemlæsning af bemærkningerne til lovforslaget fornemmer man stærkt, at de konservative først og fremmest ønsker at nedsætte dagpengene. Det er helt uacceptabelt at nedsætte dagpengene efter et års ledighed. En sær form for incitament – som der står i bemærkningerne – for borgere, der gennem 12 måneder har lidt under en uønsket ledighed. Det er de tusinder af ledige, der ønsker at komme i arbejde, der stort set alene bærer byrderne af vores krise. Vi kan under ingen omstændigheder medvirke til at øge disse udsatte gruppers problemer.

Arne Bjerregaard (KrF):

Vi kan gå ind for pkt. 1, som fjerner ministerens og måske LOs og nu også venstres centralistiske tilbøjeligheder til, at alt skal være stort, for så skal det være godt.

De øvrige punkter må ses som en helhed. Man kan ikke pille dem ud og sige, at nu skal man på den måde løse problemer, som man i al fald påstår er der. Vi har intet or-

dentligt undersøgelsesmateriale – det føler jeg i al fald ikke vi har – der kan lægges til grund for en sådan ændring af dagpengesatsen og reguleringen. Jeg erkender blankt, at der er noget uheldigt ved, specielt i en stagnationsperiode, at reguleringen forårsages af lønstigninger og prisstigninger, som ligger så lang tid forud. Det var da bedre, om det var samtidigt. Jeg erkender, at det er vanskeligt at lave det, men vi får jo forsinkede dagpengestigninger. Når vi så har en stagnationsperiode, synes man jo, det er helt horribelt, at de skal stige så meget. Det mener jeg er et problem, som man måske kan løse. Men i den givne situation – i øvrigt i alle situationer – vil jeg i al fald ikke være med til at søge at løse arbejdsløshedsproblemer på den måde.

Selvfølgelig er der arbejdsløse, der har udmærkede beskæftigelsesmuligheder, fritidsmuligheder, men langt den største del er da virkelig arbejdssøgende, men skal de betale gildet, for at vi kan leve videre? Det vil jeg sige for 117. gang: vi vil ikke være med til at sige klart og tydeligt, at de arbejdsløse skal betale gildet. For det er sådan set det, man vil ind på. At vi så har problemer, det erkender vi, men så må vi se på, hvilke andre måder vi kan løse dem på. Vi vil ikke være med til at løse dem ved at sige, at de arbejdsløse skal betale gildet, for at vi andre kan leve uantastet videre.

Derfor må jeg generelt sige: punkt 1 har vores klare støtte ud fra modvilje mod al den centralisme, som man går ind for før og nu, men de andre punkter kan vi ikke støtte.

Flygaard (DR):

Retsforbundets stilling til det foreliggende lovforslag kan deles op i en vis sympati for det første punkt, medens vi ikke kan medvirke til de resterende punkter i det konservative forslag.

Om det første om, at man skal tillade arbejdsløshedskasser med 1.000 medlemmer og derover, vil vi gerne sige, at vi synes egentlig ikke, at antallet skal fastsættes og slet ikke fastsættes højt et centralt sted. Hvis der findes områder, hvor man synes, det er en fordel, at man er mere end 1.000, måske også mere end 5.000, skal de da have lov til at slutte sig sammen til en større arbejdsløshedskasse. Hvis der er andre, der synes, det

[Flygaard]

er en fordel at dele sig op, således at man bliver under de 5.000, men kommer ned i nærheden af de 1.000, synes jeg, at man skal lade de enkelte områder og de enkelte kasser om det. Det kan ikke være meningen, at man centralt skal dirigere, hvad de enkelte synes, eftersom der jo kan gøre sig forskellige forhold gældende inden for de forskellige områder.

For så vidt den resterende del af lovforslaget angår, må jeg sige, at vi ikke kan medvirke. Jeg synes nok, det er pudsigt, når de konservative i bemærkningerne til forslaget skriver, at regeringen har påpeget nødvendigheden af, at der på såvel det private som det offentlige arbejdsmarked føres en streng indkomspolitik. Jeg kan ikke lade være med at læse det på den måde, at de konservative sådan set vil føre en forholdsvis streng indkomspolitik, men de vil drage andre med ind i det for ikke selv at komme til at stå så skarpt med hensyn til dette ønske. Jeg fornemmer også af de efterfølgende bemærkninger, at det nok mere er, skal vi sige de aktive indkomster, lønindkomsterne – altså de lønmodtagere, der er blevet arbejdsløse – man egentlig først og fremmest er ude efter. Jeg har altid forstået, at det har været en konservativ tankegang, at man skulle have en bedre dyrtidsregulering end den, man har i dag, og så fornemmer man faktisk, at forslaget lægger op til, at dagpengesatserne nu skal have den dårligere regulering, man har andetsteds i dag.

Vi kan ikke som helhed medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Kurt Hansen (VS):

VS' holdning til arbejdsløshedslovgivningen er vist ret godt bekendt, så jeg skal ikke gå i detaljer, men blot nævne nogle af vore hovedprincipper i forbindelse med ændringer, som vi kunne forestille os er nødvendige at gennemføre.

For det første mener vi, der skal være fuld dækning, fuld erstatning i forbindelse med, at man ikke har adgang til at komme til at arbejde.

For det andet er 26 ugers reglens fjernelse noget centralt for os.

For det tredje, at anvisning og kontrol bliver ført tilbage til fagforeningerne, således at det ikke bliver muligt for arbejdsgiverne at

sortere arbejdskraften, i hvert fald ikke i det omfang, som det er muligt for dem i dag, hvor de i et langt større antal bestiller folk fra arbejdsformidlingen, end de faktisk har brug for, på det nærmeste forhører dem og sender de fleste af dem hjem igen.

Et fjerde og ret så grundlæggende princip, som hænger sammen med de øvrige tre nævnte punkter, er, at den først fyrede har ret til det første tilbud, der ligger om et arbejde. Det er nogle af VS' hovedprincipper for ændringer, der bør ske i arbejdsløshedslovgivningen. Nok om det.

Når der med jævne mellemrum dukker sådan nogle fæle nedskæringsforslag op, som dette jo reelt er, er det meget heldigt for arbejdsministeren, for SV-regeringen og for hr. Kaj Poulsen, fordi de i stor udstrækning er med til at legitimere nogle nedskæringer, der er af lidt mindre omfang, bl. a. det forslag, som vi for nylig er blevet præsenteret for, og som for øjeblikket ligger til behandling i arbejdsmarkedsudvalget.

Nu benyttede den socialdemokratiske ordfører, hr. Kaj Poulsen, en del af sit indlæg til at kritisere en bevægelse, der hedder »Bevægelsen til overgreb mod de arbejdsløse«, og det gik ud på, at hr. Kaj Poulsen mente, at man fra denne bevægelses side burde have været ude betydeligt meget før ikke mindst i forbindelse med det forslag, der ligger her fra de konservative.

Nu må man jo lige se på, at dette forslag jo ikke har nogen form for reel chance for at blive bokset igennem folketinget. Det ved denne bevægelse udmærket, det ved de konservative udmærket, det ved SV-regeringen udmærket. Faren ligger naturligvis helt andre steder og ikke konkret i dette forslag, men i den tendens, som er udtrykt fra højrefløjen her i salen, og som mere og mere sniger sig ind i de forslag, som arbejdsministeren fremsætter, hvad det seneste forslag, som ligger i arbejdsmarkedsudvalget, naturligvis også er udtryk for. Her er det venstre, der har fået en række indrømmelser med den såkaldte undersøgelse af den reelle ledighed, hvor man konkluderer, at 60.000–70.000 slet ikke er reelt ledige. De er blot mere eller mindre nogle, der går og humper rundt, og som ikke burde gå og humpe rundt på arbejdsmarkedet og lukrere på arbejdsløshedsdagpengesystemet.

[Kurt Hansen]

Så sagde hr. Kaj Poulsen endvidere, at denne bevægelse, BOA, som den hedder, omset i bogstavkombinationer, var noget VS-inspireret. Vi er selvfølgelig meget tilfredse med, når vi har muligheder for at inspirere rundt omkring, men jeg kan ikke rigtig forstå, hvordan det faktisk passer sammen med de udtalelser, som socialdemokratiske ordførere og socialdemokratiske ministre ynder at slynge om sig med, og som går på, at VSerne overhovedet ikke har nogen form for indflydelse i dansk fagbevægelse. Jeg vil gøre arbejdsministeren og hr. Kaj Poulsen opmærksom på, at der jo er mange forskellige fagforeninger, arbejdsløshedsudvalg og andre organisationer med. Jeg kan da nævne arbejdsløse magistre, arbejdsløse fra HK, Bog og Papir, Bibliotekarforbundet og Socialrådgiverforeningen. Er det nogle VS-organisationer? Jeg må nok synes, at det dels er at give os lidt for mange roser, dels er det bestemt uacceptabelt for alle disse folk, der er med i disse foreninger, at få sat en VS-etiket på sig. Nej, det drejer sig om, at nogle forskellige mennesker faktisk ser, hvilke overgreb som arbejdsministeren, hans parti og dets regeringspartner får ført igennem eller i hvert fald lægger op til at få ført igennem. Det er det reelle indhold. Det er derfor, arbejdsministeren og hr. Kaj Poulsen på forskellige leder og kanter forsøger at diskutere dette som værende et vældigt anslag. Det er det også, hvis det havde mulighed for at komme igennem, men det har det ikke. De reelle muligheder for at føre anslaget igennem ligger hos arbejdsministeren og hos arbejdsministerens parti og partiet venstre, som er i regering med arbejdsministeren. Det er her, faren reelt ligger. Det er dér, vi skal tage problemerne ved vingebenet.

Grethe Fenger Møller (KF):

Arbejdsministeriet har ledige stillinger, som man ikke kan få besat, bl. a. fordi der stilles et så elementært krav som evnen til at kunne skrive på maskine. Samtidig har vi mere end 200.000 ledige. Man skulle tro, at der var tale om en spøg i en alvorlig sag, men det er der beklageligvis ikke.

Kontorchef Per Kirstein fra arbejdsministeriet fortalte om dette i Berlingske Tidende i går. Han ville forklare den ejendommelige situation med, at sådan er det også mange

steder uden for Danmarks grænser. Der er en uoverensstemmelse mellem de stillinger, der er til rådighed, og de evner og den uddannelse, som de arbejdsledige har. Dette er et meget væsentligt problem, som jeg mener vi bliver nødt til at tage op til seriøs drøftelse. Men kontorchef Kirstein anførte også som en anden væsentlig begrundelse for, at f. eks. arbejdsministeriet ikke kan få arbejdskraft, at mange ledige mangler motivering for at arbejde, og at tilskyndelsen til at søge nyt arbejde efter en ledighedsperiode er blevet mindre. Hvordan kan det da være? Også her har kontorchef Kirstein, der i arbejdsministeriet beskæftiger sig med arbejdsløshedsproblemet, et svar, og jeg tillader mig at citere kontorchef Kirsteins udtalelse fra Berlingske Tidende den 1. marts 1979. Han siger:

»Den fantastiske stigning i levestandard har ændret vor holdning til arbejdet. Vi er blevet mere kræsne og tager ikke ethvert job for enhver pris. Når man mister sit job, vent man i mange tilfælde med at søge et nyt. Desuden ligger understøttelsen så højt, at forskellen mellem løn og understøttelse ofte er for lille til at motivere folk til at arbejde fremfor at gå ledige.«

Det kan naturligvis ikke diskuteres, at det både er rigtigt og rimeligt, at mennesker, der mister deres arbejde, har ret til at få en arbejdsløshedsunderstøttelse, således at de har mulighed for at opretholde deres tilværelse. Men det har dog vel aldrig været meningen, at fordi man ønsker at give de arbejdsløse en rimelig understøttelse, skulle dette resultere i, at forholdet mellem understøttelsens størrelse og lønnen bevirker, at folk mister motiveringen til at søge arbejde eller ligefrem regner ud, at det ikke kan betale sig eller næsten ikke kan betale sig at søge arbejde.

Men denne problemstilling er jo ikke ny. Den har været kendt længe. Den blev yderligere understreget i den rapport, der kom fra det økonomiske råd i november 1978, hvor man direkte beskæftigede sig med dagpengeydernes betydning for lønudviklingen og ledighedens omfang. Det anføres i denne rapport, at det ikke kan udelukkes, at der kan være tale om en vis påvirkning af konkurrenceevnen, beskæftigelsen og den økonomiske vækst, ved at dagpengeydelse rne til en vis grad lægger pres på prisen af arbejdskraft. Den såkaldte dækningsgrad for ydel-

[Grethe Fenger Møller]

serne er øget mærkbart siden 1974, og dette har haft en meget væsentlig indflydelse på lønudviklingen og dermed også på konkurrenceevnen. Den automatik, der findes i reguleringen af dagpengeydelse, medfører, at der rejses krav på minimalloansområdet. Dette betyder, at regulering af dagpengeydelse i praksis bliver en loftstang for at få lønforhøjelser. Dermed kommer vi til at skabe en longlidning, og det bliver således, at longlidningen bliver en meget væsentlig del af lønnen. Dette er uretfærdigt over for de grupper i samfundet, tjenestemænd og funktionærer, hvis løn ligger fast, og som derfor ikke har mulighed for at få en sådan longlidning.

Mange eksperter har fortalt os, at automatikken i ydelserne er med til at gøre enhver økonomisk målsætning illusorisk og meningsløs. Senest kom dette til udtryk i det økonomiske sekretariats halvårsvurdering. Automatikken på en række områder slår regeringens målsætning om at holde betalingsbalanceunderskuddet nede på 6½ mia. kr. i 1979 i stykker. Det kan altså ikke lade sig gøre, selv om der skulle ske det helt uventede, at overenskomstforhandlingerne ender med det resultat, at der ikke kommer nogen stigninger i grundlønningerne.

Får vi da ikke her sort på hvidt et bevis på automatikkens skadelige følger i dagens Danmark? Man kan egentlig godt forstå, at der i sin tid blev indført et sådant system, dengang da vi havde bedre økonomiske kår. Da kunne man sige, at ydelserne fulgte pristallet op, og dermed havde man en form for borgfred. Alle kunne være glade og tilfredse, men det forudsatte, at vi havde god beskæftigelse og en mild inflation. Der er ganske anderledes forhold i dagens Danmark. Derfor er forudsætningerne for en automatisk regulering af dagpengeydelse hvert halve år bristet, og det er derfor politikernes ansvar, at der sker en ændring.

Arbejdsgiverforeningens formand, Jens Thorsen, har sagt, at arbejdsgiverne står i en konkurrencesituation, og så skulle man vel tro, at det var konkurrencen med udenlandske varer, han tænkte på. Nej, ikke i dette tilfælde. Det, formanden for Arbejdsgiverforeningen sigtede til, var den konkurrence, som det offentlige gennem den regulerede dagpengeordning udgør over for dem, der be-

skæftiger folk, og dem, der er i beskæftigelse. Det kan man kalde for ubillig konkurrence.

Udviklingen tvinger os til at bryde op fra det faste mønster. Betalingsbalanceunderskud og arbejdsløshedstallene må få os til at forstå, at folkettingen må tage et ansvar her. Den økonomiske situation kræver vores aktive medvirken også på dette område. Derfor har vi stillet dette forslag. Det er ikke hensigten med forslaget at nedsætte dagpengenes størrelse; en mistanke herom er ganske uberettiget. Vi har lagt os fast på et beløb, der svarer til dagpengestørrelsen pr. 1. januar 1979. Man kunne også lægge sig fast på et andet beløb. Men det, vi har ønsket, er, at folkettingen gøres ansvarligt for dagpengenes størrelse gennem f. eks. en årlig regulering. Kun derigennem er der sikkerhed for, at dette meget betydelige område for de offentlige udgifter bestandig sættes i relation til lønningerne på arbejdsmarkedet, til de offentlige ydelser og til den økonomiske udvikling i det hele taget.

I vort forslag er der indbygget et incitament til at få flere i arbejde. Det kan frygtes, at en tilvænnning til ledighedssituationen gør det vanskeligt for den ledige at sætte alle kræfter ind for på ny at komme i arbejde. At flere er i arbejde er jo ikke blot et samfundsøkonomisk gode, men er også for langt de fleste det, som i meget vid udstrækning forstås ved en menneskeværdig tilværelse. Men det kan være en overvindelse at skulle ud på arbejdsmarkedet igen, hvis man har været længe borte fra det. Derfor har vi stillet forslaget om, at der foretages en beskeden nedsættelse efter 1 års ledighed.

Vi vil også gerne slå et slag for de små arbejdsløsheds-kasser. Mens arbejdsministeren med sit forslag vil have antallet af medlemmer i en arbejdsløsheds-kasse sat i vejret til 5.000, for at den kan blive statsanerkendt, vil vi gå den modsatte vej og give kasser med 1.000 medlemmer en status, der medfører en umiddelbar anerkendelse. Som jeg sagde under behandlingen af arbejdsministerens forslag, mener vi, at de mindre kasser bestrider deres opgave til medlemmernes fulde tilfredshed og også vil kunne gøre dette i fremtiden, selv om de får pålagt flere opgaver, f. eks. administrationen af efterlønnen.

Vi har i arbejdsmarkedsudvalget fået oplyst, at flere af kasserne ikke regner med, at administrationen af efterlønnen volder dem særlige vanskeligheder. Vi mener, at menne-

[Grethe Fenger Møller]

sker, der har samme job, også bør kunne finde sammen i den samme arbejdsløshedskasse uden at skulle blandes med andre, der kan have andre interesser.

Vi mener, at arbejdsministeren fortsat mangler at føre bevis for sin påstand om, at de store kasser betjener medlemmerne bedre end de små kasser, og nu har vi i hvert fald fået bevis for, at administrationsudgifterne er mindre i de små kasser.

Arbejdsministeren sagde, at de konservative vil spare på de arbejdsløse. Det er jo ikke det, vi ønsker. Vi ønsker ikke at spare på de arbejdsløse, men vi ønsker, at der skal være en nøje sammenhæng mellem udviklingen i dagpenge størrelsen og udviklingen af lønnen. Kun derved kan vi sikre en rimelighed, således at det kan betale sig for folk at gå i arbejde igen.

Arbejdsministeren spurgte, hvorfor de konservative så ikke havde foreslået, at der så også skulle være grænser for sygedagpenge, barseldagpenge og ulykkesdagpenge. Nu er det således, at det at være syg og det at barsle som regel er meget tidsbegrænset, og at der derfor er en helt naturlig udvikling, som gør, at de pågældende kommer tilbage til arbejdsmarkedet eller ønsker at komme tilbage til arbejdsmarkedet igen. Det samme gør sig ikke altid gældende for de arbejdsløse.

I Frederiksberg kommunes beskæftigelsesudvalg har vi nogle tal, der viser, at folk, der er arbejdsløse, i de første 3-6 måneder gør alt, hvad de overhovedet kan for at finde et job. De søger alle de job, de kan komme til, men så holder folk ligesom op med at søge job af den ene eller den anden årsag.

Vi mener, at vores forslag kan virke som et incitament for de arbejdsløse til at sige: nu er der ved at opstå en ny situation for mig, nu må jeg prøve igen, om der ikke er en mulighed for at få et arbejde. Vores forslag er ment som en hjælp til de arbejdsløse og ikke som en straf.

Jeg var glad for, at hr. Johan Philipsen fra venstre sagde, at han gerne ville have en undersøgelse i arbejdsmarkedsudvalget om, hvorvidt vi kan få en bedre sammenhæng mellem udviklingen i dagpengene og udviklingen i lønnen. Det er jo netop det, vi ønsker med vores forslag.

Jeg vil gerne sige tak til hr. Nauerby og til andre, der har støttet vores forslag.

Jeg vil sige, at der for mig ikke er nogen tvivl om, at man ude i det danske samfund og ikke alene på arbejdsmarkedet har meget stor forståelse for, at de tanker, der ligger bag vores lovforslag, er tanker, der burde kunne vedtages i folketinget. Jeg tror, at den brede befolkning har en fornemmelse af, at det kan ikke blive ved med at gå, som det går. Jeg tror, at man føler, at det er rigtigt, at det kan ikke være sådan, at det bedre kan betale sig at være arbejdsløs, at folk ikke har et incitament til at søge tilbage til arbejdet igen, og at der ligesom må skabes en nøje sammenhæng.

Når vi siger, at vi ønsker at føre en stram indkomstpøolitik, og det er jo også regeringens målsætning, så kan det ikke være meningen, som hr. Bolvig også var inde på, at der findes steder i landet, hvor stigningen i dagpengeydelsen er væsentligt større end stigningen i lønudviklingen. Det er ikke rigtigt og ikke retfærdigt over for de mange, der er i arbejde.

Jeg håber på, at vi under udvalgsbehandlingen i arbejdsmarkedsudvalget vil kunne få klaret nogle af de mange spørgsmål, der har været stillet her, og få en dybtgående belysning af sammenhængen mellem dagpenge størrelsen og lønudviklingen, således som også mange ordførere har givet udtryk for, og at man derved ville kunne få en større forståelse for nødvendigheden af at gennemføre vores forslag.

Arbejdsministeren (Auken):

Jeg vil i modsætning til fru Grethe Fenger Møller sige, at jeg var meget glad for, hvor ringe støtte de konservatives forslag fik her i salen. Så vidt jeg kunne forstå det, var det kun fremskridtspartiet, der støttede de konservatives forslag. Det viser for mig noget meget centralt og noget meget positivt om folketinget og folketingets partier, at uanset politisk forskellige opfattelser, er der et meget bredt flertal her i folketinget, som rækker hen over de politiske skel, som vender sig mod massive forsøg på at forringe de arbejdsløses vilkår.

Jeg skal samtidig medgive, at selvfølgelig er de konservatives forslag lempeligere over for de ledige end de forslag, der er stillet fra fremskridtspartiets side. Det indrømmer jeg blankt, men det er vel også vanskeligt at fo-

[Arbejdsministeren]

restille sig noget, der er skrapere end det, fremskridtspartiet har foreslået.

Jeg vil gerne sige til hr. Kurt Hansen, som omtalte dette nye dyr på det danske arbejdsmarked, nemlig BOA, som vel tilhører den særlige boaslangefamilie, *boa constrictor*, og hvad det hedder alt sammen, altså bevægelsen, som blev så smukt beskrevet med dens nære tilknytning til fagbevægelsen, at jeg tror, at hr. Kurt Hansen gjorde denne BOA en bjørnetjeneste ved at sige, at det var en bevægelse – jeg citerer ordret – til overgreb mod de arbejdsløse. Jeg har hidtil forstået det sådan, at det var til bekæmpelse af overgreb mod de arbejdsløse, at bevægelsen var etableret. Men hvis det er rigtigt, at venstresocialisterne har så stor en indflydelse på denne bevægelse, som nogle har antydnet her i debatten, så kan man jo ikke forsværge noget.

For at få en mere præcis vurdering af, hvad fagbevægelsens synspunkt er med hensyn til arbejdsløshedsforsikringen, har jeg tidligere oplyst, hvad lønmodtagerorganisationerne har sagt om regeringens forslag. Da man nu ikke bryder sig meget om hverken LO eller FTF eller AC eller de andre toporganisationer fjernt fra medlemmerne, for at citere et mere aktuelt udtryk, vil jeg gerne nævne, hvad en stor faglig organisation, der omfatter mange LO-organisationer på lokalt plan og med forskellig politisk ledelse af de forskellige organisationer, siger om problemerne. Deres udtalelse, der blev vedtaget i mandags stort set i enighed i Arbejdernes Fællesorganisation i Århus, siger, at selvfølgelig skal mulighederne for misbrug i arbejdsløshedsforsikringen standses ikke mindst fra virksomhedernes side, men det må ikke ske på bekostning af de arbejdsløse. Det er lige netop dette faglige synspunkt, der ligger bag regeringens forslag, og som jeg synes hr. Kurt Hansen fra tid til anden skulle interessere sig for. Men jeg har aldrig bestridt, at der i Bibliotekarforbundet og Socialrådgiverforeningen og Kvindefronten osv. har været udtrykt kritik af regeringens forslag. Jeg har alene holdt mig til, hvad det, vi normalt forstået ved fagbevægelsen, har haft af anskelser. Jeg kan også sige, at vi selvfølgelig også lader os påvirke af, hvad man mener hos bibliotekarer, socialrådgivere og andre, det skulle bare mangle andet. Men jeg tror alligevel, at det synspunkt, som Arbejdernes

Fællesorganisation i Århus har givet udtryk for, er det, der bliver tegnet af det store, store flertal af lønmodtagere i dette land. Jeg er ked af, at vi ikke har fået bare en enkelt lejlighed, hvor hr. Kurt Hansen og jeg kunne være enige, men det mislykkedes altså desværre også i dag.

Så vil jeg sige til fru Grethe Fenger Møller, at fru Grethe Fenger Møller ved, hvor stor vægt den nuværende regering lægger på ytringsfrihed for de offentligt ansatte, hvor stor vægt vi lægger på, at folk skal kunne udtrykke sig frit – og det gælder selvfølgelig også kontorchefer i arbejdsministeriet – at man skal kunne deltage i den offentlige debat. Men i friheden ligger jo ikke, at det nødvendigvis er sandt alt det, der bliver sagt, når ytringsfriheden udnyttes. Jeg må desværre sige, at den oplysning, som blev bragt i Berlingske Tidende, ikke er sand. Vi har ikke problemer i arbejdsministeriet med at skaffe arbejdskraft frem, og jeg kan selvfølgelig ikke dele de synspunkter, som fru Grethe Fenger Møller refererede der stod i artiklen at en af mine medarbejdere har givet udtryk for, men jeg anerkender vedkommendes ret til at sige, hvad han mener, men det er altså desværre ikke sandt og ikke dækkende for mit synspunkt og for regeringens synspunkter, og med hensyn til de faktiske oplysninger er der altså ikke noget problem her.

Jeg synes, fru Grethe Fenger Møller misbrugte det økonomiske råds formandskabs analyse. Der er ikke belæg i formandskabets analyse for et frontalt angreb på arbejdsløshedsdagpengeordningen og arbejdsløshedsforsikringsordningen som det, fru Grethe Fenger Møller her giver udtryk. Selvfølgelig er der problemer i en stor ledighedsperiode med det forsikringssystem, vi har, og vi må have en forpligtelse til at løse de problemer, men der er ikke noget belæg. Tværtimod er formandskabets analyse jo i virkeligheden et forsvar for vort nuværende forsikringssystem.

Fru Grethe Fenger Møller vil gerne have en bedre overensstemmelse mellem lønudvikling og fastsættelsen af arbejdsløshedsdagpenge, og dér kan jeg kun sige, at så skulle fru Grethe Fenger Møller tage sit lovforslag tilbage, for det fjerner nemlig forbindelsen mellem lønudviklingen og fastsættelsen af dagpengene.

Så forstod jeg, at fru Grethe Fenger Møller og det konservative folkeparti ville ode-

[Arbejdsministeren]

lægge vores dagpengereform, sådan at der skulle gælde særlige forhold for de fødende og de syge i forhold til de arbejdsløse, at man altså ville opgive den store fordel, der ligger i, at vi har et ensartet system inden for de forskellige grupper af dagpenge. Det var i hvert fald en klar oplysning.

Så skal jeg endelig til hr. Johan Philipsen, der efterlyste det bedre grundlag i statistisk henseende for at diskutere arbejdsmarkedets politik, som den nye statistik fra Danmarks Statistik skulle give mulighed for, sige, at den nu er kommet, den blev offentliggjort i forårs. Jeg vil godt nævne et par af hovedtallene i den, fordi det har bred interesse. Det viser nemlig for det første, at ledigheden, og det er kun de tre første uger i januar 1979, man har i den mere gennemgående analyse, er faldet fra gennemsnitlig 226.000 i den første uge til under 200.000 i den anden, i den tredje uge altså nede omkring 197.000, men at antallet af berørte personer i de 3 uger er langt større end de 200.000, nemlig at i alt 313.000 personer under en eller anden form har fået udbetalt dagpenge i de 3 uger, men at den gruppe, som har været arbejdsløs i hele 3 ugers perioden, er betydelig lavere; det er 121.000 mennesker. Det er bare nogle grove tal for den analyse, vi nu har, men de viser vel, hvor megen næring til en konstruktiv og saglig debat omkring bekæmpelsen af arbejdsløsheden og vores arbejdsmarkedspolitik, vi har fået i den nye statistik. Jeg håber, at man i partierne og i folketinget og i folketingets arbejdsmarkedsudvalg vil forske i denne nye statistik, så vi kan få en mere relevant debat.

(Kort bemærkning).

Freddy Madsen (DKP):

Jeg synes, at arbejdsministeren her fremsetter en så urigtig påstand, at for god ordens skyld bør tingene stilles på plads. Arbejdsministeren sagde, at der på Arbejdernes Fællesorganisations møde i Århus i mandags blev vedtaget en udtalelse af det nævnte indhold. Det er fuldstændig korrekt, men så burde han i sandhedens interesse også have nævnt, at der blev stillet ændringsforslag om, at netop det afsnit, som han citerede, skulle udgå. Ved afstemningen blev det forkastet med – jeg husker ikke stemmetallet helt præcis – omkring 130 stemmer mod nogle og

firs. Derfor synes jeg, det er en grov vildledning af folketinget at stå her og sige, at Arbejdernes Fællesorganisation vedtog denne udtalelse, på trods af at der er forskellige politiske opfattelser. Faktisk burde man have sagt, at der var et ret så stort mindretal, der ikke var indforstået.

Nauerby (FP):

Jeg må stadig konstatere, at arbejdsministeren ikke har sat sig ind i fremskridtspartiets politik. Det er jo sådan, at de ændringsforslag til finansloven om nedsættelser af dagpengene, vi har foreslået, var koblet sammen med nogle væsentlige skattenedsættelser, så nettoprovenuet faktisk blev det samme.

Jørgen Jensen (DKP):

Jeg vil gerne sige til fru Grethe Fenger Møller, at selv om hendes tonefald og formulering var pæn og afbalanceret, var de påstande, hun fremførte om de ledige, i virkeligheden både urigtige, umenneskelige og kyniske, hvad jeg dog ikke tror var tilsigtet. Der blev sagt, at den, der havde været arbejdsløs i 3 måneder, ophørte med at være aktiv. Ja men hvad sker der med mennesker, når de har gået arbejdsløse en periode? Der sker det, at de for overhovedet at overleve må tilpasse sig den situation, de befinder sig i, og det gælder på mange områder, både når det drejer sig om børnepasning, de økonomiske forhold osv. At sige at deres situation skulle blive afhjulpet ved, at man nedsætter deres understøttelse, er for mig at se en kynisk og umenneskelig tanke.

Så er der et andet spørgsmål, nemlig at vi ikke skulle have råd til det, fordi den dagpengeordning, vi har nu, er blevet skabt, mens landet var rigere. Det lyder godt, men der er bare det, at produktiviteten er steget også under krisen; vi er ikke blevet fattigere, men vi fordeler det elendigt. Lad mig lige nævne nogle tal for, hvordan situationen var i 1977. Det, der hedder løn og pensioner, altså løn til ansatte ved fremstillingsvirksomhederne, løn til offentligt ansatte, pensioner og understøttelse, var i alt på 140 mia kr., medens bruttooverskuddet i fremstillingsvirksomheder, bruttooverskuddet ved anden privat virksomhed og den indkomst, der stammer fra renter ved at udlåne penge, var på 251 mia kr. Der var altså 110 mia kr. mere i

[Jørgen Jensen]

det, man kan kalde for arbejdsfrie indtægter, end i løn og pensioner og i understøttelse. Så siger man, man ikke har råd til at behandle de mennesker, man kynisk smider ud i arbejdsløshed, blot en lille smule anstændigt!

Sådan opfattede jeg det indlæg, og sådan tror jeg også mange af dem, man prøver at tage til indtægt, altså den brede befolkning, vil betragte sådanne udtalelser. Det er ikke den vej, vi skal gå. Det er simpelt hen ved at sikre arbejde til mennesker, vi skal forhindre, at nogle bliver passive.

Arne Bjerregaard (KrF):

Selv om jeg ikke sidder i arbejdsmarkedsudvalget og derfor kan være betænkelig ved at blande mig alt for meget i arbejdsmarkedsforhold, skønt det interesserer mig meget, føler jeg alligevel anledning til at sige, at jeg blev en smule rystet over fru Grethe Fenger Møllers stereotype måde at ville løse det store problem, der kaldes arbejdsløshedsproblemet, på.

Vi må da erkende, at vi har disse problemer, og vi må da erkende, at vi har mange arbejdsløse. Men det, som bliver realiteten af et sådant forslag, er jo, at vi siger, at de arbejdsløse, selv de, som virkelig søger efter arbejde, må betale gildet, det kan da ikke være anderledes, det er da det, der er målsætningen, så man tvinger dem til at tage et arbejde, eventuelt selv om det er underbetalt. Det er det, man vil frem til, og jeg må i alt fald advare stærkt imod, at man går ind på denne vej.

Lad mig for egen regning sige, at jeg erkender, at der er masser af mennesker, der nok unddrager sig beskæftigelse af en eller anden årsag, men det er stadig et mindretal; skal resten så straffes på grund af dette mindretal?

Når der nu er et problem, må man søge at tage det op og se, hvordan man kan løse det. Igen for egen regning – det er ikke en parti-vedtagelse – vil jeg sige, at enhver har ret og pligt til at arbejde i dette samfund, og så må samfundet sørge for, at der er arbejde. Hvis det private arbejdsmarked ikke kan sørge for arbejde, er det samfundets pligt at sørge for arbejde. Men så mener jeg selvfølgelig også, det er arbejdernes pligt at tage arbejdet, og samfundet må selvfølgelig også betale rimeligt for det arbejde, der udføres.

I fremtiden kommer man ikke uden om den måde at løse problemet på. For mig at se er det den eneste måde, man i fremtiden kan løse arbejdsløshedsproblemet på, hvis man vil opretholde fuld dækning for tabt arbejdsfortjeneste, og det mener jeg menneskeligt er den eneste måde, vi kan løse disse problemer på. Vi kan ikke løse dem ved at sige: nu skal I betale, fordi der ikke er plads på arbejdsmarkedet. Vi må skaffe disse mennesker arbejde til en rimelig pris. Nogen vil sige, det lugter forfærdeligt af et eller andet. Jeg siger bare: vil man opretholde fri forhandlingsret, vil man opretholde fuld dækning, er man nødt til at overveje disse problemer i fremtiden.

Jeg må gentage, at dette kun er mine egne meninger.

Bolvig (RV):

Fru Grethe Fenger Møller omtalte som sine erfaringer fra Frederiksberg, at mange folk er flittige og søger job på job i de første tre måneder, men holder så op.

Jeg synes, man må gøre sig klart, at hvis et menneske igennem flere måneder har søgt det ene job efter det andet og fået afslag, kommer der naturligvis en række naturlige psykiske virkninger, en form for apati over for samfundet og folketingets afmagt over, at vi ikke har været i stand til at tilrettelægge samfundet således, at der er job til alle. Så er det da en yderst mærkelig form for hjælp at forlange dagpengene nedsat til disse grupper, som virkelig har bestræbt sig for at få et arbejde.

Jeg har lyst til at spørge fru Grethe Fenger Møller: hvis nu dette incitament til at nedsætte dagpengene til $\frac{1}{10}$ ikke hjælper, agter man så at iværksætte en ny form for incitament med en yderligere nedskæring? De konservative burde meget snarere hjælpe med at få fordelt det til rådighed værende arbejde mellem os alle sammen, for det ville være det naturlige i et ansvarligt samfund. De konservative burde snarere medvirke til at få gennemført efterløn eller det forslag, som muligvis og forhåbentlig kommer, med en tvungen afspadsering af overarbejde. Det er den slags forslag, der kan være med til at hjælpe de mennesker bl.a. på Frederiksberg, som fru Grethe Fenger Møller omtalte. Det

[Bolvig]

ville være ansvarligt, og det ville være en konstruktiv og fremadrettet politik.

Kurt Hansen (VS):

I sine bemærkninger til mig konkluderede arbejdsministeren, at han også i denne sag måtte konstatere, at der ikke var noget, vi kunne være enige om. Jeg må sige til arbejdsministeren, at jeg har forstået det på den måde, at vi faktisk har været enige om at afvise dette forslag, og uanset om vi kan lide det eller ej, må både arbejdsministeren og jeg indstille os på at leve med denne enighed.

Nu var arbejdsministeren jo meget morsom i sin malende beskrivelse af BOA og talte om et nyt dyr i dansk fagbevægelse osv. Arbejdsministeren må da gerne more sig med sit billedsprog, men det er jo alene et udtryk for, at han ikke ønsker at diskutere realiteterne i de synspunkter, som en række organisationer, der har sluttet sig sammen under denne betegnelse, faktisk har fremført. Arbejdsministeren er udmærket kendt med, hvordan det på forskellige leder vil komme til at ramme arbejdsløse eller folk, der arbejder på deltid, inden for en række forskellige organisationer.

Jeg beklager også meget over for arbejdsministeren, hvis jeg er kommet til at bytte om på betegnelsen af de to forskellige organisationer, som jo faktisk eksisterer: den ene, som man må kalde »Bevægelsen til overgreb på de arbejdsløse«, som arbejdsministeren måske i et vist ufrivilligt omfang er blevet deltager i, den anden »Bevægelsen mod overgrebene mod de arbejdsløse«. Men det var faktisk den, jeg omtalte, og det er ikke den, som arbejdsministeren med større eller mindre glæde har begæret medlemskab af.

Jeg betragter i hvert fald de synspunkter, som kommer fra f. eks. bogbindernes og typografernes arbejdsløshedsudvalg som synspunkter fra dansk fagbevægelse, og jeg lægger mere vægt på de udtalelser, der måtte komme fra HK, Bog og Papir, i København, end jeg gør på de udtalelser, der måtte komme om de arbejdsløse fra Max Harvøes side. Så dette at dansk fagbevægelse støtter de initiativer, arbejdsministeren har i gang, mener jeg er en sandhed med modifikation.

Jeg mener, det var ganske glimrende, at vi fik beskrivelsen af forløbet i Arbejdernes Fællesorganisation i Århus, hvor man med et

knebent flertal på bureaukratisk vis for at støtte arbejdsministeren og SV-regeringen fik bokset en tillidserklæring igennem. Ellers plejer arbejdsministeren jo ikke at gå helt ned på fællesorganisationsplan, når han taler om dansk fagbevægelse; ellers er dansk fagbevægelse, når det er arbejdsministeren, der skal give en karakteristik, alene LO-toppen, LOs forretningsudvalg og forbundsformændene for de store forbund.

Kaj Hansen (DKP):

I dette forslag er der i § 5 foreslået indført et nyt stykke:

»For et nedlem, der uafbrudt i 1 år har modtaget dagpenge efter stk. 1-3, kan dagpenge højst udbetales med 8/10 af de i stk. 1 og 2 anførte beløb.«

Dette er i virkeligheden et stykke uhyggeligt skrivebordsarbejde uden føling med, uden fornemmelse for, hvad der faktisk foregår på arbejdsmarkedet, uden den mindste indlevelsesevne i, hvordan forholdene er for en arbejdsledig og en arbejdssøgende. Jeg ved ikke, om fru Grethe Fenger Møller nogen sinde som arbejdsløs har søgt arbejde – måske har hun skrevet en ansøgning eller to – men sådan foregår det jo ikke på arbejdsmarkedet. Hvordan kan man komme med den horrible karakteristik og sige, at når folk har søgt arbejde i 3 eller 6 måneder, holder de op? Ved fru Grethe Fenger Møller ikke, hvad det er, der faktisk foregår? Jeg har også i en tidligere periode prøvet at gå arbejdsløs og rende arbejdsgivere på dørene. Når man i løbet af 3 måneder har besøgt en række arbejdsgivere 3 gange, siger de: Hansen, nu behøver De altså ikke at komme mere. Vi har Deres navn, og vi har Deres adresse; vi skal nok sende bud. Det er en meget nedværdigende behandling, arbejdsløse ofte får, når de gang på gang henvender sig til arbejdsgivere for at få et job.

Jeg synes, det er udmærket, de konservative gennem dette forslag har kastet masken og i virkeligheden vist den menneskefjendske indstilling og den uforståenhed, de har over for de problemer, arbejdsløse i dag kæmper med.

Grethe Fenger Møller (KF):

Både hr. Jørgen Jensen og hr. Bolvig og nu hr. Kaj Hansen har været inde på, hvor-

[Grethe Fenger Møller]

for folk holder op med at søge arbejde efter 3 måneder. Det var noget, jeg beskæftigede mig med, men jeg sagde ikke noget om, hvorfor folk holdt op med at søge arbejde, når der var gået 3-6 måneder. Jeg sagde, at man kunne konstatere, at folk søgte alle de stillinger, de kunne få, de første 3-6 måneder efter, at de var blevet arbejdsløse, og at de derefter holdt op med at søge. Jeg tror da, det er rigtigt, at når folk holder op med at søge stillinger, er det, fordi man, hvis man ikke får et job, ligesom mister modet og kører psykisk ned, som også hr. Bolvig var inde på; man føler, det er et nederlag at skulle gå ud og søge endnu flere stillinger. Den betragtning er jeg meget enig i.

Men på den anden side ved vi også godt, at de mennesker, der bliver langtidsledige, er dem, vi har sværest ved at få i arbejde igen, og derfor mener jeg, at man ved at prøve på at hjælpe folk over den psykiske hurdle, det er at være arbejdsløs i en lang periode, ved at prøve på at give dem et incitament, f. eks. sige til dem: nu bliver jeres situation forandret, nu må I gå ud og søge igen, faktisk vil le gøre folk en tjeneste. Jeg tror, at erfaringer fra næsten alle landets kommuner viser, at jo længere tid folk har gået arbejdsløse, jo sværere har de ved at finde arbejde, og jo større psykiske vanskeligheder er der forbundet med at tilpasse sig en ny arbejdssituation. Der er ikke tale om, at man kynisk ønsker at smide folk ud i arbejdsløshed, som hr. Jørgen Jensen sagde. Jeg tror ikke, der er nogen, der ønsker at afskedige folk, hvis de kan bruge deres arbejdskraft.

Jeg tror, hr. Arne Bjerregaard totalt har misforstået det konservative forslag, for man måtte nærmest forstå hr. Arne Bjerregaards udtalelser sådan, at han mente, målsætningen med forslaget var at løse arbejdsløshedsproblemet, og at det var en stereotyp måde at gøre det på. Vi har aldrig nogen sinde forestillet os, at gennemførelsen af vort forslag ville betyde, at vi så havde løst vores arbejdsløshedsproblem, og at arbejdsmarkedets parter, folketinget og dem, der i øvrigt er optaget af at løse arbejdsløshedsproblemet, bare kunne sætte sig ned og slappe af, fordi det konservative forslag nu var vedtaget. Det tror jeg ikke vil være rigtigt; jeg tror, der skal en lang række andre faktorer til. Vi skal have gang i hjulene, og det er ikke bare et spørgsmål om at vedtage vores forslag.

Det er heller ikke en målsætning, som hr. Arne Bjerregaard også antydede, at de arbejdsløse skulle betale gildet; det ønsker vi bestemt ikke. Vi ønsker, at der skal være et ordentligt dagpengesystem, og vi betragter det i høj grad som en økonomisk og en psykisk belastning for såvel den enkelte som for samfundet i dag, at der findes en så stor arbejdsløshed.

Hr. Bolvig spurgte, om man kunne regne med, at vi, hvis vores forslag om nedsættelse af dagpengene efter et års forløb til 8/10 ikke hjalp, ville komme med yderligere forslag om nedsættelse. Det vil vi ikke. Jeg mener ikke, man skal løse arbejdsløshedsproblemet ved, som hr. Bolvig antydede, at fordele arbejdet og gå ind for forbud mod overarbejde. Det er ikke den måde, vi løser det på. Vi må have en indkomspolitik, vi må kunne konkurrere med udlandet. Det er en debat, som vi tager i mange andre sammenhænge.

Så har vi jo alle sammen forskelligt temperament, og der er nok ikke nogen tvivl om, at arbejdsministeren og jeg har forskelligt temperament, det har vi haft lejlighed til at konstatere mange gange efterhånden, så vi kender jo hinanden. Jeg synes nu ikke, at arbejdsministeren havde nogen særlig grund til at glæde sig i dag. Når man har en rapport fra det økonomiske råd, når man har en rapport og en beregning fra det økonomiske sekretariat, og når regeringen selv har opstillet den direkte målsætning, at man ville nedbringe underskuddet på betalingsbalancen i 1979 til 6½ mia kr., synes jeg ikke, man kan gå rundt og glæde sig. Man har jo en lang række udsagn, der viser, at disse ting ikke kan holde stik. Så er man i hvert fald, synes jeg, lidt for glad af sind.

Jeg mener, at det af den analyse, som formandskabet kom med, meget klart fremgår, at der er en sammenhæng mellem udviklingen i dagpengestørrelserne og lønudviklingen, og at den påvirker vores konkurrenceevne. En af de ting, som vi har påpeget gang på gang er, at det, at vi har så høje lønudgifter, er en af de faktorer, der gør, at danske varer ikke kan konkurrere på det internationale marked.

Så var det interessant at høre ministerens oplysninger om, at der ikke findes nogen arbejdskraftmangel i arbejdsministeriet. Det kan man jo ønske ministeren til lykke med, og vi kan alle glæde os over, at arbejdet i

[Grethe Fenger Møller]

arbejdsministeriet kan udføres. Og så må vi alligevel sige, at der findes altså, takket være ytringsfriheden, en embedsmand i arbejdsministeriet, en kontorchef, der beskæftiger sig med arbejdsløshedsproblemerne, der mener, at der er en sammenhæng mellem størrelsen af dagpengene og lønudviklingen, og at de høje dagpenge er en faktor, som bevirker, at folk ikke søger ud på arbejdsmarkedet, at de ikke har den tilstrækkelige motivering. Vi ønsker vel alle sammen, at de arbejdsløse kan få arbejde, men det kræver, at de arbejdsløse er indstillet på at søge arbejde, og derfor må vores bestræbelser gå ud på at motivere de arbejdsløse til at finde arbejde. Derudover må vi sætte andre projekter i gang, således at vi kan få skabt flest muligt arbejdspladser for dem.

(Kort bemærkning).

Kaj Hansen (DKP):

Fru Grethe Fenger Møllers mange ord kan jo ikke dække over de kyniske og verdensfjerne synspunkter, man har nedlagt i dette forslag.

Nu har fru Grethe Fenger Møller her fra talerstolen måttet erkende, at når folk i måneder, i halve og hele år har søgt og søgt for at få beskæftigelse og ikke har fået det, mister de modet og bliver kørt psykisk ned, og så siger fru Grethe Fenger Møller, at de skal hjælpes. De skal hjælpes på den måde, at man vil straffe dem ved at nedsætte deres understøttelse. I kan blive kørt endnu længere ned psykisk. Det er den måde, de konservative vil hjælpe på.

Kaj Poulsen (S):

Jeg må sige, at jeg blev lige så chokeret som hr. Kaj Hansen over fru Grethe Fenger Møllers udtalelser herom, at det incitament, folk skulle have for at søge arbejde, var at gøre dem sultne. Jeg synes, fru Grethe Fenger Møller skulle sige det rent ud. Jeg tror, det her drejer sig om, at fru Grethe Fenger Møller har været ude at gå en tur i København og er kommet ned omkring Peblingesøen, hvor ænderne er sultne, og så spiser de af hånden. Jeg tror, fru Grethe Fenger Møller har fundet ud af, at når blot de arbejdsløse bliver sultne, så spiser de af hånden, og så stiller de sig op uden for fabrikkerne, som man gjorde det i 1930'erne. Jeg synes, det er

en grov måde at være over for de arbejdsløse på. Fru Grethe Fenger Møller må huske på, at det, vi taler om her, er mennesker, ikke rapænder.

Flygaard (DR):

Jeg synes, debatten i denne omgang har afsløret, at man kan dele tingets medlemmer op i to grupper: den, for hvem kampen imod arbejdsløsheden bliver det centrale, og den, for hvem kampen mod understøttelsen for så vidt bliver det centrale. På den baggrund synes jeg i høj grad at arbejdsministeren har grund til at glæde sig, for der er jo ingen tvivl om, at der er et flertal for arbejdsministerens opfattelse. Men skulle man nære håb om at få de konservative til at acceptere de 90 pct., skal man vel gå en konservativ vej i den forstand, at man først fik vedtaget et forslag om at gå fra 90 pct. til 92 pct., for så kunne det måske være god konservativ politik at foretrække de 90 pct.

(Kort bemærkning).

Grethe Fenger Møller (KF):

Jeg vil gerne sige til hr. Kaj Hansen, at jeg har ikke måttet erkende under denne debat, at der var psykiske vanskeligheder forbundet med at være arbejdsløs, det er noget, jeg har vidst hele tiden, og jeg mener fortsat, at vi hjælper de arbejdsløse bedst ved så stærkt som overhovedet muligt at incitere dem til at søge arbejde. Jo længere tid der går med at være arbejdsløs, jo sværere bliver det at søge arbejde igen.

Til hr. Kaj Poulsen vil jeg gerne sige, at Peblingesøen kender jeg ikke så meget til, selv om jeg godt kender søerne i området. Men jeg synes, det er en fantastisk gammeldags måde, hr. Kaj Poulsen ytrer sig på og betragter arbejdsløshedsproblemet på. Man skulle tro, at hr. Kaj Poulsen befandt sig i 1920'erne eller 1930'erne endnu og slet ikke har nogen forståelse for de ændringer, der er sket i samfundet siden da, og de problemer, som vi har i vores nuværende beskæftigelsessituation.

Så vil jeg gerne sige, at dette drejer sig ikke om, hvorvidt folketinget skal deles i nogle, der kæmper mod arbejdsløsheden, og andre, der kæmper mod understøttelsen. Så har man ikke forstået vores forslag rigtigt. Vi ønsker at bekæmpe arbejdsløsheden, og vi

[Grethe Fenger Møller]

ønsker at skabe de bedst mulige forhold for alle lønmodtagere i det danske samfund, men vi mener, at vores forslag er et af midlerne til at bekæmpe arbejdsløsheden, at det kan hjælpe folk til at komme i arbejde igen.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Fru Grethe Fenger Møller mente, at mine udtalelser hørte hjemme i 1920'erne og 1930'erne. Mine udtalelser var selvfølgelig sådan, fordi de først og fremmest var rettet til det konservative folkeparti, som har vist sig at have en konservativ indstilling, som netop hører hjemme i 1920'erne og 1930'erne, hvor folk skulle spise af hånden, når de var sultne og skulle have arbejde.

(Kort bemærkning).

Flygaard (DR):

Jeg har meget svært ved at se, at det vil løse arbejdsløshedsproblemet, hvis man først psykisk er kørt ned og derefter økonomisk skal køres ned.

(Kort bemærkning).

Grethe Fenger Møller (KF):

Vores forslag hører ikke hjemme i 1930'erne. Vi går ind for, at man bevarer den nuværende understøttelsesordning på 90 pct. for alle inden for det første år. Det, vi ønsker, er at anvende nogle af de samme principper, som vi har i bistandsloven, hvor man siger, at det at blive arbejdsløs, er at komme ud i en situation, hvor man har brug for hjælp. Det er en situation, hvor det offentlige må træde til og sikre, at folk kan bevare deres levestandard.

Hvis det så viser sig, at denne tilstand bliver permanent eller meget langvarig, må det være rimeligt, at man ligesom i bistandsloven siger: ja men folk må ligesom affinde sig med denne situation, de må leve på et andet niveau. Det er ikke et forslag, som rammer de arbejdsløse meget hårdt, men det vil kunne give dem et incitament til at søge arbejde igen.

Det andet, som er det mest væsentlige, er, at det for os har været helt afgørende, at der er en meget snæver sammenhæng mellem udviklingen i dagpengestørrelsen og lønudviklingen. Hvis ikke vi sørger for, at der er

denne snævre sammenhæng, går det helt galt for vores land.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Karlskov Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af invalidepensionsloven [af Tove Jørgensen (DKP) m.fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 63. Fremsat 30/1 79).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Erling Jensen):

Kommunisterne har nu for tredje gang inden for en kort periode fremsat fuldstændig enslydende forslag til folketingsbeslutning om ændring af invalidepensionsloven. Forslaget går ud på at ophæve laveste invalidepension.

Ved første fremsættelse af forslaget erklærede den daværende socialminister sig positiv over for det, men udtalte, at det måtte ses i en større sammenhæng, og at der ville blive nedsat et ekspertudvalg. Dette udvalg blev nedsat i efteråret 1977.

Ved næste fremsættelse udtalte min forgænger her i tinget den 4. april 1978, at det nedsatte udvalg skulle tage udgangspunkt i invalidepensionsloven med henblik på en vurdering af, om der er behov for at revidere de grundprincipper, som ordningen har været baseret på siden 1966. Udvalget skal særligt undersøge, om lovens graduering i høje-